2025/2254

7.11.2025.

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2025/2254

od 27. listopada 2025.

o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 148. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ([1]),

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([2]),

nakon savjetovanja s Odborom regija,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje ([3]),

budući da:

(1) U skladu s člankom 145. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) države članice i Unija rade na oblikovanju koordinirane strategije zapošljavanja, a posebice na promicanju kvalificirane, osposobljene i prilagodljive radne snage, kao i tržišta rada koja su uključiva, otporna, usmjerena na budućnost i prilagodljiva gospodarskim promjenama s ciljem postizanja uravnoteženoga gospodarskog rasta, pune zaposlenosti i društvenog napretka te visoke razine zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša, kako je utvrđeno u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s člankom 146. stavkom 2. UFEU-a države članice promicanje zapošljavanja smatraju pitanjem od zajedničkog interesa i u tom pogledu usklađuju svoje djelovanje u okviru Vijeća.

(2) U skladu s člankom 3. UEU-a Unija suzbija društvenu isključenost i diskriminaciju te promiče socijalnu pravdu i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, međugeneracijsku solidarnost i zaštitu prava djeteta. U skladu s člankom 9. UFEU-a pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti Unija uzima u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv društvene isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi.

(3) Unija je razvila i provela instrumente za koordiniranje ekonomskih politika i politika zapošljavanja. U okviru tih instrumenata smjernice za politike zapošljavanja država članica („Smjernice za zapošljavanje”) navedene u Prilogu Odluci Vijeća (EU) 2024/3134 ([4]), zajedno s općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Unije navedenima u Preporuci Vijeća (EU) 2015/1184 ([5]), tvore integrirane smjernice. Smjernice za zapošljavanje trebaju usmjeravati provedbu politika u državama članicama i Uniji, odražavajući međuovisnost između država članica. Skup koordiniranih politika i reformi Unije te nacionalnih politika i reformi koji iz toga proizlazi primjerena je kombinacija općih održivih ekonomskih politika, politika zapošljavanja i socijalnih politika koje bi trebale pozitivno utjecati na tržišta rada i društvo općenito, ojačati gospodarsku i socijalnu otpornost i djelotvorno odgovoriti na srednjoročne i dugoročne izazove, uključujući potrebu za jačanjem konkurentnosti, nesigurnost u pogledu globalnih trgovinskih politika, posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i širi geopolitički kontekst.

([1]) Mišljenje od 8. listopada 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu).
([2]) Mišljenje od 18. rujna 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu).
([3]) Mišljenje od 8. srpnja 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu).
([4]) Odluka Vijeća (EU) 2024/3134 od 2. prosinca 2024. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (SL L, 2024/3134, 13.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3134/oj).
([5]) Preporuka Vijeća (EU) 2015/1184 od 14. srpnja 2015. o općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Europske unije (SL L 192, 18.7.2015., str. 27., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2015/1184/oj).

(4) Radi poticanja gospodarskog i socijalnog napretka i uzlazne konvergencije, podupiranja zelene i digitalne tranzicije, jačanja industrijske baze, produktivnosti i konkurentnosti Unije, odgovaranja na demografske izazove te postizanja uključivih i otpornih tržišta rada u Uniji, države članice trebale bi riješiti problem nedostatka radne snage i vještina i promicati kvalitetna radna mjesta te kvalitetno i uključivo obrazovanje i osposobljavanje za sve, u skladu s Komunikacijom Komisije od 5. ožujka 2025. naslovljenom „Unija vještina”, s posebnim naglaskom na poboljšanju osnovnih vještina, na temelju Akcijskog plana za osnovne vještine, kao i vještina relevantnih za tržište rada, uključujući digitalne i zelene vještine, posebno među učenicima u nepovoljnom položaju i odraslima. Države članice trebale bi i poticati obrazovanje i osposobljavanje u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM), u skladu sa Strateškim planom za obrazovanje u području STEM-a, ojačati strukovno obrazovanje i osposobljavanje usmjereno na budućnost, posebice privlačenjem žena i djevojčica u područje STEM-a, te cjeloživotno usavršavanje i prekvalifikaciju te nastojati uspostaviti uključive obrazovne sustave, kao i osigurati učinkovite aktivne politike tržišta rada i bolje radne uvjete i mogućnosti za razvoj karijere, poštujući pritom ulogu i autonomiju socijalnih partnera. Kako je navedeno u Preporuci Vijeća od 16. lipnja 2022. ([6]), sustavnim uključivanjem dimenzije obrazovanja i osposobljavanja u druge politike povezane sa zelenom tranzicijom u cjeloživotnoj perspektivi može se poduprijeti provedba tih politika. Jačanje tih elemenata posebno je važno za slabije razvijene, udaljene i najudaljenije regije Unije, u kojima su potrebe veće. Na uklanjanju nedostataka može se dodatno raditi i unapređivanjem pravedne mobilnosti unutar EU-a za radnike i učenike te privlačenjem i zadržavanjem talenata iz zemalja izvan Unije. Osim toga, trebalo bi jačati veze između sustava obrazovanja i osposobljavanja i tržišta rada i potvrđivati i priznavati vještine, znanje i kompetencije stečene neformalnim i informalnim učenjem.

(5) Smjernice za zapošljavanje u skladu su s novim Unijinim okvirom gospodarskog upravljanja, koji je stupio na snagu 30. travnja 2024. ([7]), i postojećim zakonodavstvom Unije i raznim inicijativama Unije, uključujući preporuke Vijeća od 14. lipnja 2021. ([8]), 29. studenoga 2021. ([9]), 5. travnja 2022. ([10]), 16. lipnja 2022. ([11]), 28. studenoga 2022. ([12]), 8. prosinca 2022. ([13]) i 30. siječnja 2023. ([14]), 12. lipnja 2023. ([15]) i 27. studenoga 2023. ([16]), Preporuku Komisije (EU) 2021/402 ([17]), Rezoluciju Vijeća od 26. veljače 2021. ([18]), sljedeće komunikacije Komisije: „Izgradnja gospodarstva za ljude: akcijski plan za socijalnu ekonomiju” od 9. prosinca 2021., komunikaciju o Akcijskom planu za digitalno obrazovanje za razdoblje 2021. – 2027. od 30. rujna 2020., „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.” od 3. ožujka 2021., komunikaciju o europskoj strategiji za skrb od 7. rujna 2022., „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija” od 1. veljače 2023., komunikaciju o jačanju socijalnog dijaloga u Europskoj uniji od 25. siječnja 2023., „Demografske promjene u Europi: paket instrumenata za djelovanje” od 11. listopada 2023., „Bolja procjena distribucijskog učinka politika država članica od 28. rujna 2022., „Manjak radne snage i vještina u EU-u: akcijski plan” od 20. ožujka 2024. te

([6]) Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj (SL C 243, 27.6.2022., str. 1.).
([7]) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).
([8]) Preporuka Vijeća (EU) 2021/1004 od 14. lipnja 2021. o uspostavi europskog jamstva za djecu (SL L 223, 22.6.2021., str. 14., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).
([9]) Preporuka Vijeća od 29. studenoga 2021. o pristupima kombiniranog učenja za visokokvalitetno i uključivo osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje (SL C 504, 14.12.2021., str. 21.).
([10]) Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja (SL C 160, 13.4.2022., str. 1.).
([11]) Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj (SL C 243, 27.6.2022., str. 1.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o europskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost (SL C 243, 27.6.2022., str. 10.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o individualnim računima za učenje (SL C 243, 27.6.2022., str. 26.) i Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti (SL C 243, 27.6.2022., str. 35.).
([12]) Preporuka Vijeća od 28. studenoga 2022. o inicijativi „Putevi do školskog uspjeha” i zamjeni Preporuke Vijeća od 28. lipnja 2011. o politikama za smanjenje ranog napuštanja školovanja (SL C 469, 9.12.2022., str. 1.).
([13]) Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.) i Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju: ciljevi iz Barcelone za 2030. (SL C 484, 20.12.2022., str. 1.).
([14]) Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).
([15]) Preporuka Vijeća od 12. lipnja 2023. o jačanju socijalnog dijaloga u Europskoj uniji (SL C, C/2023/1389, 6.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj).
([16]) Preporuka Vijeća od 27. studenoga 2023. o razvoju okvirnih uvjeta za socijalnu ekonomiju (SL C, C/2023/1344, 29.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj).
([17]) Preporuka Komisije (EU) 2021/402 od 4. ožujka 2021. o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE) (SL L 80, 8.3.2021., str. 1.).
([18]) Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.).

„Unija vještina" od 5. ožujka 2025., odluke (EU) 2021/2316 ([19]) i (EU) 2023/936 ([20]) Europskog parlamenta i Vijeća te direktive (EU) 2022/2041 ([21]), (EU) 2022/2381 ([22]), (EU) 2023/970 ([23]) i (EU) 2024/2831 ([24]) Europskog parlamenta i Vijeća.

(6) Europski semestar udružuje različite instrumente u sveobuhvatan okvir za integriranu multilateralnu koordinaciju i nadzor ekonomskih politika i politika zapošljavanja u Uniji. Europski semestar ključan je alat za ostvarivanje prioriteta definiranih u Kompasu konkurentnosti, koji pruža okvir za poticanje konkurentnosti premošćivanjem inovacijskog jaza, dekarbonizacijom našega gospodarstva, smanjenjem prekomjernih ovisnosti i povećanjem sigurnosti te utvrđuje horizontalne čimbenike koji uključuju vještine, kvalitetna radna mjesta i socijalnu pravednost. Europski semestar integrira načela europskog stupa socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili u studenome 2017. ([25]) („europski stup socijalnih prava"), i njegov alat za praćenje, pregled socijalnih pokazatelja, čime se ujedno omogućuje analiza rizika i izazova za uzlaznu socijalnu konvergenciju u Uniji, i predviđa snažnu suradnju sa socijalnim partnerima, civilnim društvom i drugim dionicima. Europskim semestrom također se podupire ostvarivanje ciljeva održivog razvoja koje su utvrdili Ujedinjeni narodi. Ekonomske i socijalne politike te politike zapošljavanja Unije i država članica trebale bi biti usko povezane s pravednom tranzicijom Unije prema klimatski neutralnom, okolišno održivom i digitalnom gospodarstvu i povećati konkurentnost i produktivnost, osigurati primjerene radne uvjete, poticati inovacije, promicati demokraciju na radnom mjestu, socijalni dijalog, socijalnu pravdu, jednake mogućnosti i uzlaznu socioekonomsku konvergenciju, suzbijati nejednakosti i regionalne razlike i boriti se protiv siromaštva i društvene isključenosti.

(7) Klimatske promjene i drugi izazovi povezani s okolišem, potreba za osiguravanjem pravedne zelene tranzicije, energetska neovisnost i veća konkurentnost industrija s nultom neto stopom emisija, tehnološka suverenost i potreba za povećanjem potrošnje za obranu i osiguravanjem otvorene strateške autonomije Europe, kao i demografske promjene i razvoj digitalizacije, uključujući umjetnu inteligenciju, algoritamsko upravljanje, ekonomiju platformi i rad na daljinu, dubinski mijenjaju gospodarstva i društva u Uniji. Unija i njezine države članice trebale bi surađivati kako bi djelotvorno i proaktivno pristupile takvim strukturnim promjenama i, prema potrebi, prilagodile postojeće sustave i povezane politike, imajući u vidu blisku međuovisnost gospodarstava i tržišta rada država članica. Za to je potrebno koordinirano, ambiciozno i učinkovito djelovanje u okviru politika na razini Unije i na nacionalnoj razini, uz priznavanje uloge socijalnih partnera, u skladu s UFEU-om i odredbama prava Unije o gospodarskom upravljanju, uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava. Takvim bi djelovanjem u okviru politika trebalo obuhvatiti poticanje održivog ulaganja u svim regijama Unije, ponovno zalaganje za adekvatno tempirane strukturne reforme i ulaganja kojima se potiču održiv i uključiv gospodarski rast, stjecanje vještina, promicanje kvalitetnih radnih mjesta, produktivnost, konkurentnost i pravedni radni uvjeti, socijalna i teritorijalna kohezija, uzlazna socioekonomska konvergencija, otpornost i provedba fiskalne odgovornosti. Potporu bi trebalo pružiti iz postojećih Unije programa financiranja, a posebno iz Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ([26]) i fondova kohezijske politike, uključujući Europski socijalni fond plus uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća ([27]) i Europski fond za

([19]) Odluka (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021. o Europskoj godini mladih (2022.) (SL L 462, 28.12.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2316/oj).

([20]) Odluka (EU) 2023/936 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o Europskoj godini vještina (SL L 125, 11.5.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj).

([21]) Direktiva (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji (SL L 275, 25.10.2022., str. 33., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

([22]) Direktiva (EU) 2022/2381 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. studenoga 2022. o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama (SL L 315, 7.12.2022., str. 44., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([23]) Direktiva (EU) 2023/970 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i mehanizama izvršenja (SL L 132, 17.5.2023., str. 21., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

([24]) Direktiva (EU) 2024/2831 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o poboljšanju radnih uvjeta u radu putem platforme (SL L, 2024/2831, 11.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj).

([25]) Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava (SL C 428, 13.12.2017., str. 10.).

([26]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([27]) Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

regionalni razvoj uređen Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća ([28]), kao i iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku uspostavljenog Uredbom (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća ([29]) i iz Fonda za pravednu tranziciju uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća ([30]). Djelovanje u okviru politika trebalo bi kombinirati mjere koje se odnose na ponudu i potražnju, uzimajući pritom u obzir utjecaj takvih mjera na gospodarstvo, okoliš, zapošljavanje i društvo.

(8) U europskom stupu socijalnih prava utvrđeno je dvadeset načela i prava za potporu pravednim tržištima rada i sustavima socijalne skrbi koji dobro funkcioniraju, strukturiranih u tri kategorije: jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, pravedni radni uvjeti te socijalna zaštita i uključenost. Ta načela i prava temelj su strateškog usmjerenja Unije i osiguravaju da tranzicija prema klimatskoj neutralnosti, okolišna održivost, digitalizacija i demografske promjene budu socijalno pravedne i poštene te da očuvaju teritorijalnu koheziju. Europski stup socijalnih prava, s popratnim pregledom socijalnih pokazatelja, čini smjernice za praćenje uspješnosti država članica u području zapošljavanja, vještina i socijalnih pitanja, uključujući uzlaznu socijalnu konvergenciju u Uniji, u okviru europskog semestra, za poticanje reformi i ulaganja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i za postizanje ravnoteže između socijalnih i tržišnih aspekata u današnjem modernom gospodarstvu, među ostalim promicanjem socijalne ekonomije. Komisija je 4. ožujka 2021. predstavila Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava („Akcijski plan”), uključujući ambiciozne, no realistične glavne ciljeve Unije za 2030. u pogledu zapošljavanja (najmanje 78 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno), vještina (najmanje 60 % svih odraslih osoba trebalo bi svake godine sudjelovati u nekom obliku osposobljavanja) i smanjenja siromaštva (broj osoba izloženih riziku od siromaštva ili društvene isključenosti trebao bi biti smanjen za barem 15 milijuna, što uključuje pet milijuna djece) („glavni ciljevi Unije za 2030.”), kao i komplementarne podciljeve, te revidirani pregled socijalnih pokazatelja.

(9) Na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održanom u Portu 8. svibnja 2021. („sastanak na vrhu u Portu o socijalnim pitanjima”) šefovi država ili vlada potvrdili su da će provedba europskog stupa socijalnih prava ojačati napredak Unije prema digitalnoj, zelenoj i pravednoj tranziciji i doprinijeti uzlaznoj socioekonomskoj konvergenciji te odgovaranju na demografske izazove. Šefovi država ili vlada naglasili su da su socijalna dimenzija, socijalni dijalog i aktivna uključenost socijalnih partnera u središtu izuzetno konkurentnog socijalnog tržišnoga gospodarstva i pozdravili nove glavne ciljeve Unije. Potvrdili su svoju odlučnost da, kako je utvrđeno Strateškim programom Europskog vijeća za razdoblje 2019. – 2024., nastave s jačanjem provedbe europskog stupa socijalnih prava na razini Unije i na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti te načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Naposljetku, naglasili su važnost pomnog praćenja, među ostalim na najvišoj razini, napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva Unije za 2030.

(10) Glavni ciljevi Unije za 2030. pozdravljeni su na sastanku na vrhu šefova država ili vlada o socijalnim pitanjima održanom u Portu i na sastanku Europskog vijeća održanom u lipnju 2021. Oni, zajedno s pregledom socijalnih pokazatelja, pomažu u praćenju napretka u provedbi načelâ europskog stupa socijalnih prava u sklopu okvira za koordinaciju politika u kontekstu europskog semestra. Osim toga, na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održanom u Portu države članice pozvane su da postave ambiciozne nacionalne ciljeve koji bi, uzimajući u obzir početni položaj svake države članice, trebali činiti odgovarajući doprinos postizanju glavnih ciljeva Unije za 2030. Provedba europskog stupa socijalnih prava i napredak u ostvarivanju glavnih ciljeva Unije i nacionalnih ciljeva za 2030. prate se u Zajedničkom izvješću o zapošljavanju koje je Vijeće donijelo u ožujku 2025. („Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2025.”) i uključeni su u alate za praćenje europskog semestra. Od izdanja za 2024. ([31]) Zajedničko izvješće o zapošljavanju za sadržava „prvu fazu analize po zemljama” u kojoj se utvrđuje koje se države članice suočavaju s potencijalnim rizicima za uzlaznu socijalnu konvergenciju u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju, koje treba ispitati u okviru dublje „druge faze analize”. U Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2025. prvotno je utvrđeno deset država članica, a dublja analiza nije potvrdila postojanje općih izazova u svima njima.

([28]) Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([29]) Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060, SL L 130, 16.5.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

([30]) Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([31]) Na sastanku Vijeća (u sastavu EPSCO) u lipnju 2023. održane su rasprave o okviru za socijalnu konvergenciju, uz doprinos u obliku ključnih poruka Odbora za zapošljavanje (EMCO) i Odbora za socijalnu zaštitu (SPC), koje su se temeljile na radu posebne zajedničke radne skupine Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu od listopada 2022. do svibnja 2023. U Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2024. prvi je put kao pilot-projekt uključena prva faza analize potencijalnih rizika za uzlaznu socijalnu konvergenciju po zemljama.

(11) Nakon invazije Rusije na Ukrajinu Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 24. veljače 2022. osudilo postupke Rusije kojima nastoji ugroziti europsku i globalnu sigurnost i stabilnost te izrazilo solidarnost s ukrajinskim stanovništvom, naglašavajući da Rusija time krši međunarodno pravo i načela Povelje Ujedinjenih naroda. U trenutačnom kontekstu, privremenom zaštitom, kako je odobrena Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382 ([32]) i produljena Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2024/1836 ([33]), u Uniji se pruža pomoć raseljenim osobama iz Ukrajine i omogućuje im se da u cijeloj Uniji ostvaruju minimalna prava koja im pružaju odgovarajuću razinu zaštite. Sudjelovanjem na tržištima rada Unije osobe raseljene iz Ukrajine mogu nastaviti doprinositi jačanju gospodarstva Unije i pomagati svojoj zemlji i sunarodnjacima. Stečeno iskustvo i vještine u budućnosti mogu pridonijeti ponovnoj izgradnji Ukrajine. Za djecu i adolescente bez pratnje privremenom zaštitom daje se pravo na zakonsko skrbništvo te pristup odgoju i obrazovanju. Države članice trebale bi i dalje uključivati socijalne partnere u osmišljavanje, provedbu i evaluaciju mjera politike čiji je cilj suočavanje s problemima u pogledu zapošljavanja i vještina osoba raseljenih iz Ukrajine, što uključuje priznavanje kvalifikacija. Socijalni partneri imaju ključnu ulogu u ublažavanju posljedica tog rata kad je riječ o očuvanju radnih mjesta i proizvodnje.

(12) U reformama tržišta rada, uključujući nacionalne mehanizme za određivanje plaća, trebalo bi uzimati u obzir nacionalne prakse socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja, kao i autonomiju socijalnih partnera, kako bi se osigurale pravedne plaće koje omogućuju pristojan životni standard, među ostalim u mirovini, održiv rast i uzlazna socioekonomska konvergencija. Trebalo bi se omogućiti da se u takvim reformama u opsežnoj mjeri uzmu u obzir socioekonomski čimbenici, uključujući poboljšanja u pogledu održivosti, konkurentnosti, inovacija, promicanja kvalitetnih radnih mjesta, pravednih radnih uvjeta, demokracije na radnom mjestu, rodne ravnopravnosti, sprečavanja i smanjenja siromaštva unatoč zaposlenju, kvalitetnog obrazovanja, osposobljavanja i vještina, javnog zdravlja, socijalne zaštite i uključenosti, demografskih promjena i promicanja dopunskih mirovina, kao i stvarnog dohotka. Na sastanku na vrhu u Val Duchesseu 2024. i u Paktu za europski socijalni dijalog potpisanom u ožujku 2025. ponovno je potvrđena važnost socijalnog dijaloga u prevladavanju izazova u svijetu rada, uključujući nedostatak radne snage i vještina.

(13) Za provedbu reformi i ulaganja koji su u skladu s prioritetima Unije države članice podupiru se iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije, čime gospodarstva i društva u Uniji postaju održivija i otpornija te bolje pripremljena za zelenu i digitalnu tranziciju. Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine dodatno je pogoršao postojeće socioekonomske izazove, uključujući energetsko siromaštvo zbog viših cijena energije, dok nesigurnosti u globalnoj trgovini i, u širem smislu, one koje proizlaze iz geopolitičkog konteksta ugrožavaju rast. Države članice i Unija trebale bi ustrajno raditi na ublažavanju socijalnih posljedica, posljedica u pogledu zapošljavanja i gospodarskih posljedica te nastaviti osiguravati da tranzicije budu socijalno pravedne i poštene, također s obzirom na činjenicu da će povećana otvorena strateška autonomija i ubrzana zelena tranzicija doprinijeti smanjenju ovisnosti o uvozu energije i drugih strateških proizvoda i tehnologija. Neophodno je jačati otpornost i nastaviti graditi uključivije društvo u kojem su građani zaštićeni i znaju predvidjeti promjene i uspješno se nositi s njima te u kojem mogu aktivno sudjelovati u društvenom i gospodarskom životu.

(14) Za podupiranje integracije na tržište rada i tranzicije na tržištu rada potreban je koherentan skup aktivnih politika tržišta rada, koji se sastoji od privremenih i ciljanih poticaja za zapošljavanje i prelazak s jednog radnog mjesta na drugo, politika u području vještina, uključujući učenje za zelenu tranziciju i održivi razvoj **i** ciljanih, djelotvornih i prilagodljivih usluga povezanih sa zapošljavanjem. Stoga je važno u potpunosti iskoristiti neiskorišteni potencijal tržišta rada, među ostalim zadržavanjem starijih radnika i promicanjem fleksibilnih modela umirovljenja, u skladu s pristupom aktivnog uključivanja te s obzirom na zelenu i digitalnu transformaciju, kako je, među ostalim, istaknuto u Izjavi iz La Hulpea o budućnosti europskog stupa socijalnih prava iz 2024. ([34]). Trebalo bi osigurati primjerene radne uvjete te zdravlje i sigurnost na radu, što se odnosi i na fizičko i mentalno zdravlje radnika.

([32]) Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([33]) Provedbena odluka Vijeća (EU) 2024/1836 od 25. lipnja 2024. o produljenju privremene zaštite kako je uvedena Provedbenom odlukom (EU) 2022/382 (SL L, 2024/1836, 3.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

([34]) Potpisala Kraljevina Belgija u ime 25 država članica.

(15) Trebalo bi se boriti protiv diskriminacije u svim oblicima, osigurati rodnu ravnopravnost i podupirati zapošljavanje skupina koje su nedovoljno zastupljene na tržištu rada. Trebalo bi osigurati jednak pristup i jednake mogućnosti za sve te smanjiti siromaštvo i društvenu isključenost, osobito djece, osoba s invaliditetom i Roma, ponajprije osiguravanjem učinkovitog funkcioniranja tržištâ rada te primjerenih i uključivih sustava socijalne zaštite, kako je utvrđeno u preporukama Vijeća od 8. studenoga 2019. ([35]) i 30. siječnja 2023. ([36]). Osim toga, trebalo bi ukloniti prepreke uključivom visokokvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju usmjerenom na budućnost, cjeloživotnom učenju i sudjelovanju na tržištu rada. Države članice trebale bi ulagati u rani i predškolski odgoj i obrazovanje, u skladu s Preporukom Vijeća (EU) 2021/1004 ([37]) i Preporukom o ciljevima iz Barcelone za 2030. ([38]), u povećanje privlačnosti i uključivosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, u skladu s Preporukom Vijeća od 24. studenoga 2020. ([39]), te u digitalne i zelene vještine, u skladu s Akcijskim planom za digitalno obrazovanje i preporukama o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj te o inicijativi Putevi do školskog uspjeha. Pristup priuštivom i primjerenom stanovanju, među ostalim putem socijalnog stanovanja, nužan je uvjet za osiguravanje jednakih mogućnosti. Problem beskućništva trebalo bi rješavati prije svega preventivnim mjerama i promicanjem pristupa trajnom stanovanju te pružanjem usluga potpore zasnovanih na konceptima kao što je „stanovanje na prvom mjestu". Pravodoban i jednak pristup cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, u skladu s Preporukom Vijeća od 8. prosinca 2022. ([40]), i zdravstvenim uslugama, uključujući prevenciju i promicanje zdravlja, osobito je važan s obzirom na potencijalne buduće zdravstvene rizike i u kontekstu društava koja stare. Trebalo bi dodatno raditi na ostvarivanju potencijala osoba s invaliditetom da doprinose gospodarskom rastu i društvenom razvoju, u skladu sa Strategijom o pravima osoba s invaliditetom, u kojoj su države članice pozvane da utvrde ciljeve za osobe s invaliditetom u području zapošljavanja i obrazovanja odraslih. U strateškom okviru EU-a za Rome utvrđenom u Komunikaciji Komisije od 7. listopada 2020. naslovljenoj „Unija jednakosti: strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma" i Preporuci Vijeća od 12. ožujka 2021. ([41]) ističu se kapaciteti marginaliziranih romskih zajednica za smanjenje nedostatka radne snage i vještina, a cilj mu je razliku u zapošljavanju između romskih zajednica i opće populacije smanjiti za barem 50 %. Nove tehnologije i radna mjesta koja se neprestano mijenjaju i razvijaju u cijeloj Uniji omogućavaju fleksibilnije radne uvjete te bolju produktivnost i ravnotežu između poslovnog i privatnog života, istodobno doprinoseći ispunjavanju zelenih obveza Unije. Te promjene donose i nove izazove na tržišta rada, što utječe na radne uvjete, zdravlje i sigurnost na radu te djelotvoran pristup radnika i samozaposlenih osoba primjerenoj socijalnoj zaštiti. Države članice trebale bi, u suradnji sa socijalnim partnerima, osigurati da se novi oblici organizacije rada pretoče u kvalitetne poslove, zdrava i sigurna radna mjesta i primjerene radne uvjete, kao i ravnotežu između poslovnog i privatnog života te aktivno i zdravo starenje, uz zadržavanje postojećih radničkih i socijalnih prava i jačanje europskog socijalnog modela.

(16) Integrirane smjernice trebale bi poslužiti kao osnova za preporuke za pojedine zemlje koje Vijeće upućuje državama članicama. Države članice trebale bi u potpunosti iskoristiti Europski socijalni fond plus, Europski fond za regionalni razvoj, Mehanizam za oporavak i otpornost i druge fondove Unije, uključujući Socijalni fond za klimatsku politiku, Fond za pravednu tranziciju i fond InvestEU uspostavljen Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća ([42]), kao i Instrument za tehničku potporu, radi poticanja kvalitetnog zapošljavanja i socijalnih ulaganja, borbe protiv siromaštva i društvene isključenosti, suzbijanja diskriminacije, osiguravanja pristupačnosti i uključenosti te promicanja prilika za usavršavanje i prekvalifikaciju radne snage, cjeloživotnog učenja i visokokvalitetnog obrazovanja i osposobljavanja za sve, uključujući digitalnu pismenost i vještine, kako bi se građane osnažilo znanjem i kvalifikacijama potrebnima za digitalno, zeleno i konkurentno gospodarstvo. Izmjenama uvedenima Uredbom (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća ([43]) i Komunikacijom Komisije naslovljenom „Modernizirana kohezijska politika: Preispitivanje u sredini programskog razdoblja" nastoji se uskladiti potpora koja se pruža novim strateškim prioritetima, među ostalim kako bi se riješio problem nedostatka vještina u određenim sektorima, kao što

([35]) Preporuka Vijeća od 8. studenoga 2019. o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti (SL C 387, 15.11.2019., str. 1.).

([36]) Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).

([37]) Preporuka Vijeća (EU) 2021/1004 od 14. lipnja 2021. o uspostavi europskog jamstva za djecu (SL L 223, 22.6.2021., str. 14., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([38]) Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju: ciljevi iz Barcelone za 2030. (SL C 484, 20.12.2022., str. 1.).

([39]) Preporuka Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (SL C 417, 2.12.2020., str. 1.).

([40]) Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.).

([41]) Preporuka Vijeća od 12. ožujka 2021. o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma (SL C 93, 19.3.2021., str. 1.).

([42]) Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([43]) Uredba (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i izmjeni Direktive 2003/87/EZ i uredaba (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241 (SL L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

su razvoj i proizvodnja ključnih tehnologija, obrambena industrija te sektori na koje utječu dekarbonizacija i zelena i digitalna tranzicija. Države članice trebale bi također u potpunosti iskoristiti Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća ([44]), radi pružanja potpore radnicima koji su izgubili posao zbog velikih restrukturiranja, kao što su socioekonomske preobrazbe koje su rezultat globalnih trendova te tehnoloških i okolišnih promjena. Iako su integrirane smjernice upućene državama članicama i Uniji, trebalo bi ih provoditi u partnerstvu sa svim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, u bliskoj suradnji s nacionalnim parlamentima, kao i sa socijalnim partnerima te predstavnicima civilnog društva.

(17) Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu trebali bi pratiti kako se odgovarajuće politike provode s obzirom na Smjernice za zapošljavanje, u skladu sa svojim ovlastima na temelju članka 150. odnosno članka 160. UFEU-a. Ti odbori i pripremna tijela Vijeća koja su uključena u koordiniranje ekonomskih i socijalnih politika trebali bi blisko surađivati. Trebalo bi održavati dijalog o politikama između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, posebice u pogledu Smjernica za zapošljavanje.

(18) Provedeno je savjetovanje s Odborom za socijalnu zaštitu,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Smjernice za politike zapošljavanja država članica, kako su utvrđene u Prilogu Odluci (EU) 2024/3134, ostaju nepromijenjene za 2025., a države članice uzimaju ih u obzir u svojim politikama zapošljavanja i programima reformi.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Luxembourgu 27. listopada 2025.

Za Vijeće

Predsjednik

J. JENSEN

([44]) Uredba (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013 (SL L 153, 3.5.2021., str. 48., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj).